

GASTROPODA TERRESTRIA ŚLIMAKI LĄDOWE

Andrzej Wiktor

Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Wrocławskiego,
ul. Sienkiewicza 21, 50-335 Wrocław
e-mail: awiktor@biol.uni.wroc.pl

Adolf Riedel

Muzeum i Instytut Zoologii Polskiej Akademii Nauk,
ul. Wilcza 64, 00-679 Warszawa

Ślimaki lądowe Polski należą do stosunkowo dobrze zbadanych grup bezkręgowych, ale tylko pod względem jakościowym. Informacje na temat ich szczegółowego rozmieszczenia są na pewno jeszcze bardzo niepełne i nierównomierne dla różnych rejonów kraju. Bardzo słaba jest także nasza znajomość ilościowego występowania poszczególnych gatunków oraz zmian zachodzących w tym zakresie. Wszystkie wyżej wymienione dziedziny są szczególnie ważne dla określenia stopnia zagrożenia oraz śledzenia zmian będących skutkiem postępującej degradacji naturalnych biotopów, ekspansji synantropów zarówno rodzimego, jak też obcego pochodzenia, bezpośredniej ingerencji człowieka itp.

Według obecnego stanu wiedzy w Polsce występuje 173–177 gatunków¹ ślimaków lądowych, z czego 11–15 to gatunki zawleczone do naszego kraju (Piechocki, Riedel 1997). W czasach historycznych w Polsce żaden z gatunków ślimaków lądowych nie wymarł całkowicie, natomiast lista gatunków wydłużyła się o ślimaki zawleczone, lecz na temat ich roli jako konkurentów dla gatunków rodzimych jeszcze nic konkretnego powiedzieć nie można, zwłaszcza że wszystkie wydają się pozostawać synantropami, przynajmniej w szerokim znaczeniu tego pojęcia.

Specyfiką ślimaków, zwłaszcza lądowych, jest ich mała mobilność. To jest główną przyczyną ich mozaikowego występowania w obrębie biotopu, nierównomiernego rozmieszczenia w sensie zoogeograficznym i ograniczenia występowania do małych obszarów lub wręcz rozmieszczenia wyspowego. Ich zdolność do aktywnego rozprzestrzeniania się i odszukiwania, w przypadku zagrożenia, środowisk suboptymalnych jest bardzo ograniczona. Pod tym względem są one podobne do wielu bardzo drobnych bezkręgowców lub roślin rozprzestrzeniających się głównie w sposób bierny. Objawia się to zarówno łatwością zawlekania, jak też istnieniem często małych, lokalnych, izolowanych populacji, trwających niekiedy od tysiącleci jako relikty glacialne lub pseudorelikty z ciepłych faz klimatycznych. Bywa tak, że jakiś gatunek występuje tylko na pojedynczej skałce lub górze, w znacznej odległości od swego zasięgu (*Vertigo arctica*, *Charpentieria ornata*, *Balea perversa*, *Granaria frumentum*). Równocześnie zabiegi agrotechniczne, aklimatyzacja roślin oraz zwykła komunikacja sprzyjają intensywnemu rozprzestrzenianiu się synantropów rodzimych i obcych, np. *Arion rufus*, *Trichia hispida*, *Boettgerilla pallens*, *Monacha cartusiana*, *Oxychilus draparnaudi*, *Arion distinctus*.

Rozmieszczenie ślimaków lądowych w naszym kraju jest bardzo nierównomierne. Złożyły się na to dwa czynniki: historyczny i ekologiczny. Nasza malakofauna, z wyjątkiem nielicznych reliktyw, jest pochodzenia przybyszowego i zasiedliła Polskę po ustąpieniu lodowca w holocenie, a część zapewne dopiero w czasach historycznych. Ślimaki, w znacznej większości, przybyły do nas od południa, południowego wschodu i południowego zachodu. Duża część tych gatunków nigdy nie skolonizowała całego kraju, a ograniczyła swoje zasięgi do różnych obszarów południowej Polski. Tu też przebiega duża liczba granic zasięgów lub mieszczą się izolowane wyspy występowania jako pozostałość rozerwanych zasięgów.

¹ Odrębność gatunkowa kilku z nich nie jest całkowicie pewna.

Drugi z czynników, czynnik ekologiczny, zdecydował o podobnym do historycznego rozmieszczeniu. W południowej Polsce występują pasma górskie odznaczające się szerokim zróżnicowaniem ekologicznym. Tu znalazły warunki do życia lub przetrwania zarówno ciepłolubne, zwłaszcza wapieniolubne gatunki, jak też leśne, naskalne zimnolubne relikty postglacjalne itp. Równocześnie rozwinęta rzeźba terenu uniemożliwiła gospodarkę wielkoobszarową; tu też wpływ działalności człowieka był opóźniony i nadal jest częściowo ograniczony. Dziś tylko w górach znajduje się niektóre gatunki pierwotnie leśne lub związane z bujną roślinnością zielną, trawiastą itp. po prostu dlatego, że w górach takie biotopy się zachowały. Nie chodzi tu często o skład gatunkowy roślin, a jedynie o warunki mikroklimatyczne, od których ślimaki szczególnie są zależne. Tak więc w Polsce południowej malakofauna lądowa jest najbogatsza i stopniowo ubożeje ku północy.

Ponadto na nizinach występują niemal wyłącznie gatunki szeroko rozmieszczone w sensie zoogeograficznym oraz eurytopowe.

Wyżej wymienione cechy polskiej malakofauny nie są obojętne z punktu widzenia jej stanu zagrożenia. Zupełnie inaczej będzie przedstawiała się sytuacja gatunków występujących wyspowo, na krańcach swych zasięgów i reliktyw, inaczej zaś gatunków szeroko rozmieszczonych. Wypieranie tych ostatnich nie musi prowadzić od razu do ich totalnej zagłady, lecz najpierw do rozerwania ich zasięgu na ostoje wyspowe i drobne stanowiska.

Spośród ślimaków lądowych Polski tylko jeden gatunek wydaje się być bezpośrednio zagrożony przez człowieka. Jest nim *Helix lutescens*, bliski krewniak winniczka *Helix pomatia*. Występuje on u nas w południowo-wschodniej części kraju, na granicy swego zasięgu, przy czym zasięg jego kurczy się a liczebność maleje z przyczyn ogólnych, jak zmiany środowiskowe, zmniejszanie się liczby i powierzchni odpowiednich dlań biotopów itd. Ponadto jednak grozi mu szybkie wytępienie przez człowieka wskutek – nie zamierzonego zresztą – odłowu, wraz z *Helix pomatia*, dla celów konsumpcyjnych (eksportowych). Nie odróżniany zwykle od małych i niedorosłych osobników winniczka jest wraz z nim odławiany i lokalnie trafia masowo do punktów skupu, zaś zdziesiątkowane populacje *Helix lutescens*, w przeciwieństwie do populacji bardziej „prężnego” i mniej wymagającego winniczka, nie są zdolne do restytucji. *Helix lutescens* powinien trafić na listę gatunków prawnie chronionych w Polsce, a jego wyniszczaniu zapobiegłoby ściśle przestrzeganie proponowanych wymiarów ochronnych (Urbański 1964, Stępczak 1976) przy odłowach winniczka dla celów konsumpcyjnych.

Lista pośrednio zagrożonych gatunków jest bardzo bogata. Przyczyn tego zagrożenia jest wiele i są one bardzo różnorodne. Pomijamy przyczyny oczywiste, takie jak niszczenie biotopów w całości, np. w wyniku zabudowy, zabiegów agrotechnicznych, prac górniczych, zagospodarowywania jako zieleni miejskiej, parkingi, kampingi itp. Warto natomiast wymienić przynajmniej najważniejsze z przyczyn, które mniej wyraźnie i nie od razu rzucają się w oczy; są nimi między innymi:

- 1) Postępujące wylesianie naszego kraju, a także zastępowanie lasów, mniej lub bardziej jeszcze naturalnych, sadzonymi uprawami leśnymi, zwłaszcza monokulturami, np. świerkowymi i sosnowymi. Znaczna część terenów wylesionych nadal jest zamieniana na różnego typu inne środowiska.
- 2) Prace melioracyjne, regulacje rzek, osuszanie itp. Przy tej okazji likwidowane są nawet drobne mokradła, cieki, stawki, rowy itp., gdzie na obrzeżu nad wodami występuje bogata fauna wilgociolubna. Ślimaki, w większości bardzo wrażliwe na spadek wilgotności podłoża i atmosfery, należą do zwierząt, które w takich sytuacjach wycofują się jako pierwsze.
- 3) Koszenie, wypalanie, wypasanie, okresowe zatapianie, zdeptywanie i inne trwałe lub okresowe niszczenie środowisk otwartych lub zastępowanie ich uprawami, trawnikami, boiskami, lotniskami itp.
- 4) Zbieranie, a więc usuwanie ściółki leśnej, niszczenie podszytu i runa np. przez wypas lub zdeptywanie przez turystów i zbieraczy grzybów i jagód.

- 5) Zagospodarowywanie, zaśmiecanie lub udostępnianie dla celów turystycznych obszarów dotychczas pozostających poza zainteresowaniem człowieka, np. ostańce, pojedyncze skałki, ugory, ruiny zamków, opuszczone kamieniołomy itp.
- 6) Niemal wszystkie formy emisji przemysłowych powodujące zanieczyszczenie lub skażenie, zwłaszcza gleby, a także atmosfery i wód gruntowych. Część z nich działa lokalnie i są łatwo zauważalne, inne działają na znaczne odległości i powoli. Przykładem może być zakwaszenie wywołane także przez kwaśne deszcze. Ślimaki zarówno skorupkowe, jak też nagie potrzebują do życia dużych ilości wapnia, żyją najczęściej w środowiskach alkalicznych lub obojętnych i zawsze są wrażliwe na zmiany w stężeniu jonów wodorowych. Zakwaszenie powoduje korozję muszli, uszkodzenia delikatnego, nieosłoniętego ciała, karlenie lub wręcz śmierć tych zwierząt. Dla ślimaków groźne są również emisje pyłów, także takich, które nie działają chemicznie. Ziarnka pyłu przyklejają się do śluzu, utrudniają pełzanie, a oczyszczające działanie nabłonka rzęskowego skóry nie jest w stanie temu zapobiec.

Dziś jest jeszcze za wcześnie, by ilościowo określić zmiany zachodzące w liczebności lub zagęszczeniu populacji. Zestawiona lista oparta jest jedynie na obserwacjach, doświadczeniu i szacunkowej ocenie. Obserwacje terenowe wskazują na wyraźne zmniejszenie się gęstości populacji w ostatnich kilkunastu latach. Odnotować można zarówno zanikanie niektórych populacji, jak też ogólną tendencję do zmniejszenia liczebności osobników obserwowanych lub zbieranych. Dotyczy to zwłaszcza ślimaków leśnych, naskalnych oraz gatunków związanych z wilgotnymi zbiorowiskami roślin zielnych.

Zachodzi konieczność podjęcia długofalowych badań ilościowych na wybranych powierzchniach w celu ustalenia tendencji i zakresu zachodzących zmian ilościowych. Od nich w znacznym stopniu będą uzależnione zabiegi prewencyjne.

Czerwona lista ślimaków została przedstawiona i rozpatrzona na IV Krajowym Seminarium Malakologicznym w Krościenku w marcu 1988 r. i opublikowana 10 lat temu (Wiktor, Riedel 1992). Następnie uaktualniono ją i uzupełniono w oparciu o ocenę zagrożenia krajowych mięczaków przeprowadzoną na XII Krajowym Seminarium Malakologów zorganizowanym w Łodzi w kwietniu 1996 r.

Piśmiennictwo – References

- ALEXANDROWICZ S. W. 1992. Nowy dla fauny Polski gatunek ślimaka *Pupilla alpicola* na zagrożonym stanowisku w Niedzicy. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 48, 6: 5–11.
- ALEXANDROWICZ S. W. 1994. *Pupilla alpicola* (Charpentier, 1837) from Niedzica (South Poland). *Geologia* 20, 3: 325–331.
- BERNASCONI R. 1990. *Falniowska* n. gen. for *Bythiospeum* Falniowski et Šteffek, 1989 (*Mollusca: Prosobranchia: Hydrobioidea*). *Zesz. Nauk. Akad. Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica*, 1276. *Folia Malacologica* 4: 48–51.
- FALNIOWSKI A., ŠTEFFEK J. 1989. A new species of *Bythiospeum* (*Prosobranchia: Hydrobioidea: Moitessieridae*) from southern Poland. *Zesz. Nauk. Akad. Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica*, 1216. *Folia Malacologica* 3: 95–101.
- JACKIEWICZ M. 1974. Krajowe gatunki rodziny *Aciculidae* (*Mollusca, Prosobranchia*). *Fragm. Faun.* 19: 445–454.
- JACKIEWICZ M., RAFALSKI J. 1960. Ślimak *Pagodulina pagodula* (Des Moulins) w Polsce. *Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Prace Kom. Biol.* 19: 1–20.
- KERNEY M.P., CAMERON R.D., JUNGBLUTH J.H. 1983. *Landschnecken Nord-und Mitteleuropas*. Pau Parey, Hamburg–Berlin.
- PIECHOCKI A., RIEDEL A. 1997. *Mollusca – Mięczaki*. W: *Wykaz zwierząt Polski* (J. Razowski, red.). Tom IV część I – XXXI, s. 104–121, Kraków.

- POKRYSZKO B. M. 1987. European *Columella* reconsidered (*Gastropoda, Pulmonata Vertiginidae*). Malakol. Abh. 12: 1–12.
- POKRYSZKO B. M. 1990. The *Vertiginidae* of Poland (*Gastropoda: Pulmonata: Pupilloidea*) – a systematic monograph. Ann. Zool. 43: 135–257.
- RIEDEL A. 1957. Revision der *Zonitiden* Polens (*Gastropoda*). Ann. Zool. 26: 361–464.
- RIEDEL A. 1988. Ślimaki lądowe – *Gastropoda terrestria*. Katalog Fauny Polski XXXVI, 1. PWN, Warszawa.
- RIEDEL A., WIKTOR A. 1974. *Arionacea* – ślimaki krążałkowate i ślinikowate (*Gastropoda: Stylommatophora*). Fauna Polski 2. PWN, Warszawa.
- STĘPCZAK K. 1976. Występowanie, zasoby, uzyskiwanie i ochrona ślimaka winniczka (*Helix pomatia* L.) w Polsce. UAM Poznań, Ser. Biol. 3: 1–68.
- UMIŃSKI T. 1962. Revision of the Palearctic forms of the genus *Discus* Fitzinger, 1833 (*Gastropoda, Endodontidae*). Ann. Zool. 20: 299–333.
- UMIŃSKI T. 1980. *Vitrinidae (Mollusca, Gastropoda)* Polski. Rozmieszczenie geograficzne i pionowe. Fragm. Faun. 25: 255–282.
- URBAŃSKI J. 1947. Krytyczny przegląd mięczaków Polski. Ann. UMCS. Sect. C 2(1):1–35.
- URBAŃSKI J. 1948. Reliktowe mięczaki ziem polskich i niektórych krajów przyległych. Ochr. Przyr. 18: 66–95.
- URBAŃSKI J. 1957. Krajowe ślimaki i małże. PZWS, Warszawa.
- URBAŃSKI J. 1964. Ślimak winniczek *Helix pomatia* L. – jego systematyka, biologia, znaczenie gospodarcze i ochrona. Ochr. Przyr. 29 (1963): 215–254.
- WIKTOR A. 1973. Die Nacktschnecken Polens – *Arionidae, Milacidae, Limacidae (Gastropoda, Stylommatophora)*. Monogr. Fauny Polski I, Warszawa – Kraków.
- WIKTOR A. 1989. *Limacoidea et Zonitoidea nuda* – ślimaki pomrowiokształtne (*Gastropoda: Stylommatophora*). Fauna Polski 12. PWN, Warszawa.
- WIKTOR A., RIEDEL A. 1992. Ślimaki lądowe *Gastropoda terrestria* W: Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce (Z. Głowaciński, red.). Zakład Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych PAN, s. 31–38, Kraków.

Summary

There are 173 species of snails known in Poland, of which 11–15 species have been introduced. The malacofauna found in the south of Poland is the richest. This is the result of both the Pleistocene history of this part of Poland and of the ecological diversity of the mountain massifs. No species of terrestrial snails has died out in historical times but many are endangered as shown in the list. Directly endangered by accidental exploitation is *Helix lutescens*, often not distinguished from *Helix pomatia*, collected for commercial purposes. Indirect threats to the majority of species comprise loss of appropriate forest habitat, land reclamation and drainage, regulation of rivers, different types of management and exploitation of open areas and emissions of industrial pollutants, especially those acidifying the environment.

CZERWONA LISTA GATUNKÓW – RED LIST OF SPECIES

Gatunki / Species	EX	CR	EN	VU	NT	LC	DD
PROSOBRANCHIA PRZODOSKRZELNE							
■ <i>Acicula parcelineata</i> (CLESSIN, 1911) - Igliczek karpacki	DD
■ <i>Falniowskaia neglectissima</i> (FALNIOWSKI, ŠTEFFEK 1989) - Niepozorka ojcowaska	DD
PULMONATA PŁUCODYSZNE							
<i>Catinella arenaria</i> (BOUCHARD-CHANTEREAUX, 1837)	DD
<i>Pyramidula rupestris</i> (DRAPARNAUD, 1801) - Piramidka naskalna	NT	.	.
<i>Columella columella</i> (G.v. MARTENS, 1830) - Poczwarówka bezzębna	.	CR
<i>Truncatellina costulata</i> (NILSSON, 1822) - - Poczwarówka żeberkowana	NT	.	.
■ <i>Truncatellina claustralis</i> (GREDLER, 1856) - Poczwarówka zębata	.	CR
■ <i>Vertigo moulinsiana</i> (DUPUY, 1849) - Poczwarówka jajowata	.	CR
<i>Vertigo arctica</i> (WALLENBERG, 1858) - Poczwarówka północna	.	CR
<i>Vertigo ronnebyensis</i> (WESTERLUND, 1871) - Poczwarówka zapoznana	NT	.	.
■ <i>Vertigo angustior</i> JEFFREYS, 1830 - Poczwarówka zwężona	.	.	EN
<i>Orcula dolium</i> (DRAPARNAUD, 1801) - Poczwarówka okazała	.	.	.	VU	.	.	.
<i>Orcula doliolum</i> (BRUGUIÈRE, 1792) - Poczwarówka maczugowata	.	.	.	VU	.	.	.
■ <i>Pagodulina pagodula</i> (DES MOULINS, 1830) - Poczwarówka pagoda	.	CR
■ <i>Granaria frumentum</i> (DRAPARNAUD, 1801) - Poczwarówka pagórkowa	.	CR
<i>Chondrina clienta</i> (WESTERLUND, 1883) - Poczwarówka zaostzona	NT	.	.
■ <i>Pupilla alpicola</i> (CHARPENTIER, 1837) - Poczwarówka góraska	.	CR
<i>Pupilla triplicata</i> (STUDER, 1820). - Poczwarówka trójzębna	DD
<i>Pupilla sterri</i> (VOITH, 1838) - Poczwarówka sklepiona	.	.	.	VU	.	.	.
<i>Argna bielzi</i> (ROSSMÄSSLER, 1859) - Poczwarówka Bielza	.	.	.	VU	.	.	.
<i>Vallonia enniensis</i> (GREDLER, 1856) - Ślimaczek zapoznany	NT	.	.
<i>Vallonia declivis</i> STERKI, 1892 - Ślimaczek łąkowy	DD
<i>Chondrula tridens</i> (O.F. MÜLLER, 1774) - Wątkówka trójzębna	NT	.	.
<i>Discus perspectivus</i> (MEGERLE v. MÜHLFELD, 1818) - Krążalek ostrokrawędzisty	.	.	.	VU	.	.	.
<i>Arion intermedius</i> NORMAND, 1852 - Ślimak mały	NT	.	.
<i>Semilimax kotulai</i> (WESTERLUND, 1883) - Przeźrotka Kotuli	NT	.	.
<i>Semilimax semilimax</i> (FÉRUSAC, 1802) - Przeźrotka wydłużona	NT	.	.
<i>Eucobresia diaphana</i> (DRAPARNAUD, 1805) - Przeźrotka uszkowata	NT	.	.
<i>Eucobresia nivalis</i> (DUMONT ET MORTILLET, 1852) - Przeźrotka alpejska	NT	.	.
<i>Aegopinella nitens</i> (MICHAUD, 1831 - Szklarka lśniaca	NT	.	.

<i>Aegopinella epipedostoma</i> (FAGOT, 1879)	NT	.	.
<i>Nesovitrea petronella</i> (L. PFEIFFER, 1853)	NT	.	.
- Szklarka zielonawa
<i>Oxychilus deubeli</i> (A.J. WAGNER, 1914)	NT	.	.
- Szklarka karpacka
<i>Oxychilus glaber</i> (ROSSMÄSSLER, 1835)	NT	.	.
- Szklarka gładka
■ <i>Oxychilus inopinatus</i> (ULIČNÝ, 1887)	DD
- Szklarka podziemna	
<i>Daudebardia brevipes</i> DRAPARNAUD, 1805)	VU	.	.
- Daudebardia krótkonoga
<i>Carpathica calophana</i> (WESTERLUND, 1881)	NT	.	.
- Daudebardia karpacka
■ <i>Tandonia rustica</i> (MILLET, 1843) - Pomrów nakrapiany	NT	.	.
<i>Limax bielzi</i> SEIBERT, 1873	DD
<i>Lehmannia nyctelia</i> (BOURGUIGNAT, 1861)	VU	.	.
- Pomrów walencjański
<i>Lehmannia macroflagellata</i> GROSSU et LUPU, 1962	NT	.	.
<i>Bielzia coeruleans</i> (M. BIELZ, 1851) - Pomrów błękitny	NT	.	.
<i>Deroceras praecox</i> WIKTOR, 1966	NT	.	.
<i>Deroceras rodnae</i> GROSSU et LUPU, 1965	NT	.	.
■ <i>Deroceras moldavicum</i> GROSSU ET LUPU, 1961	LC	.
- Pomrowik moldawski			
<i>Ceciloides acicula</i> (O.F. MÜLLER, 1774)	DD
- Bezoczka podziemna			
■ <i>Cochlodina costata</i> (C. PFEIFFER, 1828)	.	CR
- Świdrzyk śląski	.		.	.			
■ <i>Charpentiera ornata</i> (ROSSMÄSSLER, 1836)	.	CR
- Świdrzyk ozdobny	.		.	.			
<i>Macrogaster badia</i> (C. PFEIFFER, 1828)	.	CR
<i>Macrogaster latestriata</i>	NT	.	.
(A. SCHMIDT, 1858) - Świdrzyk żeberkowany			
<i>Macrogaster tumida</i> (ROSSMÄSSLER, 1836)	NT	.	.
- Świdrzyk rozdęty			
<i>Clausilia parvula</i> FÉRUSAC, 1807 - Świdrzyk mały	NT	.	.
<i>Clausilia cruciata</i> (STUDER, 1820)	NT	.	.
- Świdrzyk nadrzewny			
■ <i>Balea perversa</i> (LINNAEUS, 1758)	.	CR
- Świdrzyk łamliwy	.		.	.			
<i>Balea fallax</i> (ROSSMÄSSLER, 1836)	NT	.	.
- Świdrzyk zwodniczy			
<i>Balea stabilis</i> (L. PFEIFFER, 1847) - Świdrzyk górski	NT	.	.
■ <i>Vestia elata</i> (ROSSMÄSSLER, 1836)	.	CR
- Świdrzyk siedmiogrodzki	.		.	.			
<i>Vestia gulo</i> (E.A. BIELZ, 1859) - Świdrzyk krępy	NT	.	.
<i>Vestia turgida</i> (ROSSMÄSSLER, 1836)	VU	.	.
- Świdrzyk karpacki			
<i>Candidula unifasciata</i> (POIRET, 1801)	VU	.	.
- Ślimak bielaczek			
■ <i>Helicopsis striata</i> (O.F. MÜLLER, 1774)	.	CR
- Ślimak żeberkowany	.		.	.			
<i>Perforatella dibothrion</i> (M.V. KIMAKOWICZ, 1884)	NT	.	.
- Ślimak wielkozębny			
<i>Perforatella umbrosa</i> (C. PFEIFFER, 1828)	NT	.	.
- Ślimak cieniolutny			
<i>Trichia villosula</i> (ROSSMÄSSLER, 1838)	NT	.	.
- Ślimak długowłosey			
<i>Trichia plebeia</i> (DRAPARNAUD, 1805)	DD
<i>Trichia lubomirskii</i> (ŚLÓSARSKI, 1881)	NT	.	.
- Ślimak Lubomirskiego			
<i>Trichia unidentata</i> (DRAPARNAUD, 1805)	NT	.	.
- Ślimak jednozębny			
■ <i>Trichia bakowskii</i> (POLIŃSKI, 1924)	VU	.	.
- Ślimak Bąkowskiego			

■ <i>Trichia bielzi</i> (E.A. BIELZ, 1860) - Ślimak Bielza	·	·	·	VU	·	·	·
<i>Helicodonta obvoluta</i> (O.F. MÜLLER, 1774)	·	CR			·	·	·
- Ślimak obrzeżony							
■ <i>Helicigona lapicida</i> (LINNAEUS, 1758)	·	·	·	·	NT	·	·
- Ślimak ostrokrawędzisty							
■ <i>Chilostoma rosmaessleri</i> (L. PFEIFFER, 1842)	·	CR	·	·	·	·	·
- Ślimak Rossmässlera							
■ <i>Chilostoma cingulellum</i> (ROSSMÄSSLER, 1837)	·	CR	·	·	·	·	·
- Ślimak tatrzański							
<i>Causa holosericeum</i> (STUDER, 1820)	·	·	·	·	NT	·	·
- Ślimak aksamitny							
■ <i>Helix lutescens</i> (ROSSMÄSSLER, 1837)	·	·	·	·	NT	·	·
- Ślimak żółtawy							

Łącznie/Total	75	-	16	1	11	37	1	9
----------------------	-----------	---	-----------	----------	-----------	-----------	----------	----------

Ochrona gatunkowa / Species protection

■ ścisła / strict